

Sian SOTE

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue

Terveysten edistämisen määräraha

Vanhusneuvosto 8.6.2026

Tarja Hirvonen
palveluasiantuntija
Sosiaalipalvelut

Terveyden edistämisen määräraha

- Määrärahalla tuetaan kuntien, hyvinvointialueiden ja järjestöjen yhteisiä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimia.
- Hankkeiden on vastattava yleisiin painotuksiin ja vähintään yhteen vuosittain määritellyistä teemapainopisteistä.
- THL arvioi ehdotukset, STM vahvistaa käyttösuunnitelman vuosittain.
- Määrärahan hakuaika on 11.5.–12.6.2026.
- Terveyden edistämisen määrärahan alustava määrärahakehys on yhteensä 13 300 000 euroa. Valtiontalouden säästöpainneiden takia kehystä saatetaan vielä tarkastaa.

Määrärahan yleiset painotukset

- Määrärahalla tuetaan kunnissa toteutettavaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintaa sekä toimintaa, jota kunnat, hyvinvointialueet ja järjestöt toteuttavat yhdessä.
- Toiminnan tulee kohdentua lisäämään väestön kriisinkestävyyttä.
- Eduksi katsotaan, mikäli hankkeen toiminta tukee väestöryhmien ja alueiden välisten terveyserojen kaventamista, mukaan luettuna sukupuolten väliset terveyserot. Hankkeen on myös syytä edistää kohderyhmän osallisuutta ja yhdenvertaista kohtelua.
- Toiminnan tulee tukea Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen 2030 – valtioneuvoston periaatepäätöksen toimeenpanoa.

Teemapainopisteet vuonna 2027

1. Hyvinvointijohtamisen vahvistaminen kehittämällä kuntien ja hyvinvointialueiden johtamis- ja yhteistyökäytäntöjä.
2. Seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistäminen lisäämällä lasten ja nuorten tietoisuutta oikeuksista ja väkivallattomuudesta seksuaalikasvatuksen keinoin.
3. Yhteisöpreventiota hyödyntävien ehkäisevän päihdetyön menetelmien kehittäminen eri-ikäisille haavoittuvassa asemassa oleville ryhmille eri toimintaympäristöissä, huomioiden myös digitaaliset ympäristöt.
4. Huumevalistustyön sisältöjen ja menetelmien kehittäminen vahvistamalla monitoimijaista jalkautuvaa ja etsivää työtä, merkityksellisen huumetiedon tarjoamista ja/tai lähiyhteisöjen aktivointia julkisten tilojen turvallisuuden edistämiseksi.
5. Nuorten katuväkivallan ehkäisy, turvallisuuden edistäminen ja nuoriin kohdentuva erityinen huolenpito
6. **lökkäiden toimintakyvyn ja kotona pärjäämisen tukeminen** sekä omaishoitajien hyvinvoinnin, toimintakyvyn ja terveyden edistäminen

Iäkkäiden toimintakyvyn ja kotona pärjäämisen tukeminen, tarkempi kuvaus

- A. Otetaan käyttöön Kansallinen muistipalvelupolku –toimintamalli
- B. Tuetaan iäkkäiden hyvinvointia ja terveyttä lisäämällä ja uudistamalla toimintakykyä tukevaa ryhmämuotoista toimintaa
- C. Otetaan käyttöön Hyvinvointia kulttuurista ikäihmisille –ohjelmassa kehitettyjä sisältöjä
- D. **Tuetaan iäkkäiden henkilöiden mahdollisuuksia osallisuuteen, aktiiviseen kansalaisuuteen ja elinikäiseen oppimiseen.**
 - Tavoitteena on iäkkäiden henkilöiden osallisuuden ja sosiaalisten suhteiden vahvistuminen sekä yksinäisyyden ja turvattomuuden vähentyminen tukemalla toimijuutta, aktiivista kansalaisuutta ja elinikäistä oppimista. Kehitetään toimintaa kotona asuville iäkkäille, joiden osallisuus on heikentynyt, elämänpiiri kaventunut, elämäntilanne saattanut muuttua ja kynnyks poistua kotoa kasvanut. Vahvistetaan toimijoiden osaamista ikääntyneiden yhdenvertaisen osallistumisen ja vaikuttamismahdollisuuksien edistämiseksi.
- E. Edistetään omaishoitajan terveyttä, vahvistetaan voimavaroja ja jaksamista
- F. Tukimalli omaishoidon erilaisiin kuormittaviin tilanteisiin

Siun soten TE-määrärahaahaku (6d)

Etsivän vanhustyön toimintamallin kehittäminen ja vakiinnuttaminen

- Tavoitteena on luoda yhteistyössä alueen kuntien, järjestöjen ja seurakuntien kanssa toimintamalli, joka kytkeytyy osaksi hyvinvointialueen ja kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä ja vahvistaa kohderyhmän hyvinvointia, toimintakykyä ja osallisuutta sekä vähentää yksinäisyyden ja turvattomuuden kokemusta.
- Kohderyhmä: palveluiden ulkopuolelle jäävät, yksinäiset ja haavoittuvassa asemassa olevia ikääntyneet. Pilottikunnat Juuka, Lieksa, Nurmes.
- Kohderyhmään kuuluville tarjotaan mahdollisuutta ikääntyneiden palveluiden ammattilaisen ennaltaehkäisevään kotikäyntiin.
- Keskeiset menetelmät
 - aktiivinen jalkautuva työote, jossa työntekijät liikkuvat ikääntyneiden arkiympäristöissä, kuten asuinalueilla, taloyhtiöissä, kaupoissa, tapahtumissa ja kohtaamispaikoissa
 - yksilöllinen ohjaaminen, neuvonta ja tuen tarjoaminen
 - verkostotyö ja monialainen yhteistyö

Lisätietoja

Palvelupäällikkö Minna Penttinen, minna.m.penttinen@siunsote.fi

Kehittämisasiantuntija Iira Nuutinen, iira.nuutinen@siunsote.fi

Palveluasiantuntija Tarja Hirvonen tarja.e.hirvonen@siunsote.fi

Yhdessä tehden.